rohelistelt rohelistele

Kortsleht

August 2007 Nr 2

Leht kasvab iga päevaga pikemaks

Hää lugeja!

Nagu ise näha võid, on teine Kortsleht juba kolm korda paksem kui esimene. Kirjatükke kogunes nii palju, et muist ometigi üle jäi. Ka kaksteist külge pole paraku kummist.

Järgmistesse numbritesse jäid kokkuvõte Leisi üldkogu otsustest ja uuenenud põhikiri. Jäi Steri saaga, mis pole veel kaugeltki lõppenud. Jäid harivad listiarutelud kliimamuutustest ja venekeelsetest eestlastest. Mis siis ikka – on, mida oodata.

Meil kõigil on soov kuulata teisi ja ennast kuulda lasta. Leht aitab.

Toimetus

Tänavused perepäevad peeti Jõulumäel

Aeg oli küll sobimatu, algas ju uus õppeaasta. Aga kes ikka väga lustida tahtis, see ka kohale tuli: lastega kokku 78 lustijat!

Alustasime kohe suusatamisega, milleks sobisid nii ilm kui ka koht – Jõulumäe. Läksime sujuvalt üle võrkpallile, palliks rannapall ja naistel käes reketid, meestel kaheliitrised plastikpudelid.

Lõbu, nalja ja tervist jagus kõigile osalejatele. Parimaid autasustati taldrikutega ja õnn naeratas kõigile õhtusel simmanil. Soovijad said ka perepäevade rohelised särgid.

Ootan ettepanekuid aja ja koha suhtes 2008. aastaks ning soovin kõigile õnne, tervist ja elulusti!

Aino Värbu

Pildid: Sirli Pehme

Milleks meile erakond?

5. augusti hommikul kogunes Põlva ligidal asuvasse Johannese kooli paar-kolmkümmend erakonnaliiget. Tulijaid oli Jõgeva, Tartu, Viljandi, Valga, Võru ja Põlva maakonnast, aga ka Tallinnast. Mind rõõmustas, et üritusse sai kaasatud inimesi, kes seni erakonna tegevusest ja isegi info rännuradadest kõrvale on jäänud.

Päeva lõpuks sõitsime Süvahavva loodustalusse, kus meid võttis vastu Peep Tobreluts. Vaatasime seal toimunud käsitööpäeva tulemusi ning talu palkidest valmivaid traditsioonilisi uusehitisi. Peep on ka Eesti juhtivaid kuivkäimla asjatundjaid ning jagas selgitusi kahe talus kasutusel oleva näidise kohta. Mitmesuguste materjalide nutikas taaskasutus avaldas muljet. Pärast palavat päeva tundis osa kokkutulnuist mõnu end Võhandu voogudesse kastes.

Juta Luts

jätkub lk 11

Riigikogul lõppes energia otsa

Tuumajama ärahoidmiseks korraldasid rohelised augusti keskel erakorralise istungi. Kahjuks ei jätkunud valitsuserakondadel keset suve asjalikkust.

Lk 3

Miks ma erakonda ei tulnud?

Oma vaatenurgast rohelise erakonna esiajaloole vestab roheline ajakirjanik Arni Alandi.

Lk 4

Kuidas Pärnu kandis tuult püütakse

Pärnumaa esimene tuulegeneraator Saare talus on nüüdseks juba pea kuu aega käigus olnud.

Lk 5

Siplase eelnõud ei toetatud piisavalt

16. augustil luges valimistoimkond kokku Andres Siplase eelnõu sisehääletusele panekuks antud hääled. Poolt oli 25 liiget, ent vaja olnuks 39.

Olukord pole siiski lootusetu, kuna sellele on ilmutanud oma poolehoidu ka roheliste fraktsiooni liikmed riigikogus, kes võivad ettepaneku teha ka sisehääletuseta. Tõenäoliselt sulasid hääled palava suve tõttu.

13. juulil allkirju koguma saadetud eelnõus nr 10 pandi ette muuta puuetega inimeste seadust nii, et pöördumatut puuet ei peaks regulaarselt komisjoni ees näitamas käima.

Lugejad kirjutavad õite toredalt

Tervist, lugupeetud Kortslehe tegijad!

Tänan Teid, et mulle lehe esimese numbri koju kätte saatsite! Julgen paluda ka järgmisi lehenumbreid. Mul on väga kahju, et ei saanud ressursside nappuse tõttu EERi esimesest üldkogust Saaremaal osa võtta. Jälgin ja toetan juba aastaid rohelist elulaadi, toodan oma tarbeks tuuleel.-generaatoriga elektrit. Sõidan pensionipõlves ainult jalgrattaga, toodan komposti ja selle abil oma aiasaadusi.

Rein Sööt, Rakvere

Kortsleht ning hea tervis -
käivad käsikäes.
Rohelistel lehte tarvis,
ta saabub kohale üle vee ja mäe.
Soovin edu toimetajal,
teistelegi ka!
Nutikust ja päevakaja
lugejatele on vaja.

Parimate tervitustega

Vaike Hang, Kunda

Lp. Kortslehe toimetus!

Aitäh Teile, et saatsite mulle otsepostiga esimehe Kortslehe numbri.

Soovin seda lehte ka edaspidi saada. Olen nõus tasuma lehe valmistamise ja saatekulud.

Palun tooge järgmises lehes nimekiri isikutest, kes valiti Leisis juhatuse, toimkondade ja teiste organite koosseisu. Olin ise ka Leisis, kuid mul puudub lõplik ja täpne nimekiri valitud isikutest.

Jõudu tööle!

Lugupidamisega

Hans Vaaks, Viljandimaa

Suur tänu Kortslehe eest!

Tore on lugeda info erakonna tegemistest, sest ei ole saanud osaleda.

Hea oleks ka edaspidi lugeda seda

lehekest, kui võimalik siis palun ikka kirjaga saata. Jõudu ja kaunist suve lõppu!

Esta Ivask, Põlva

Kortsleht toimetus.

Kõigepealt suurim tänu toimetajatele, et meie erakonna ajalehe esinumber üldse teoks sai. Olen arvamusel, et see peaks kindlasti jätkuma, kuna see kujuneb ainukeseks sidepidajaks kõigi meie erakonna liikmete vahel. Samas peaks see ...leht andma infot meie erakonna liikmete igapäevasest tööst, samuti nende tööst keda valisime riigikogu koosseisu. Väga vajalik oleks vahepeal liikmete omavaheline kontakt. Kahjuks pean märkima, et mina ei tea täpselt, kes kuuluvad Võru- ja Põlvamaal meie erakonna ridadesse? Kust saada andmeid, et astuda omavahelistesse sidemetesse? See on hädavajalik, et ühiselt midagi ette võtta kohapealsete probleemide lahendamisel. Nagu seda on siin ka tõstatatud Võru linnas Katariina tänaval pärnade raie küsimus. Nii et probleeme on, aga nendesse sekkuda, on vaja meie kõikide ühist arvamust ja häält. Üks-kaks ei tee midagi. Olen looduskaitseküsimustega tegelenud 50 aastat ja olen nende küsimuste lahendamisel tuge leidnud oma mõttekaaslastelt. Nii et rohkem ühistegevust ja mõtlemist.

Jaan Tiivoja, Rõuge vald

Lugupeetud Kortslehe toimetus!

Aitäh! Erakonna liikmena olen väga huvitatud lehe järjepidevast lugemisest, sedapuhku paberil, sest arvutiomanik ma ei ole. Olen nõus väljaande eest tasuma. Tervitan südamest toimetust, kes lehele sellise ülivahva nime pani. Oma arvamusi-ettepanekuid esitan ehk edaspidi. Praegu soovin teile jõudu ja rõõmsat meelt! Jõulumäe perepäevade ajal viibin ma Ruhnu saarel.

Tervitades,

Malle-Mari Lauk, Pärnu

Aitäh lugejatele!

Kortslehe esimene number sai mitut laadi vastukaja. Osa oli ootamatu, paljuski huvitav ja tore, osa ajas toimetaja kukalt kratsima.

Kirju on ikka meeldiv saada. Kortslehe lugejate kirju võite siitsamast ise näha: valik on seinast seina, kurja sõna ei kusagil. Niimoodi on lehte teha sula lust ja rõõm. Aitäh!

Täname ka eraviisilise tagasiside eest. Ideepuuduse all rohelised ei kannata, soovitusi on olnud palju. Kõige mõtlemapanevam oli palve avaldada Leisi üldkogul tehtud otsused ja valitute nimekirjad. Nagu selgub, pole need osani erakonnaliikmeist veel jõudnudki ning internetita inimestele pole infot saadetud sestpeale, kui valimiste aegne entusiasm rauges.

Püüame nüüd seda lünka täita, avaldades Leisis valitute nimekirjad. Otsuste kokkuvõte jääb mahu tõttu järgmisse numbrisse, samuti täiendatud põhikiri, mis vastse põhikirjatoimkonna käes kuuldavasti peagi valmib.

Põnevaid kommentaare saime ka juhatusest. Mõni juhatuse liige on Kortslehele varmalt kirjutanud, mõni on väljendanud ka kriitilisemat suhtumist. Egas midagi, püüame paremini. Ja kes vigu näevad laita, on lahkesti aitama palutud.

Augusti alguses soovis juhatus Kortslehe päisesse kirja, et leht nende vaateid ei väljenda. Paraku ei mahu loetelu kõigist, kes Kortslehte välja ei anna, mitte kuidagi lehte. Sestap piirdume rõhutamisega: Kortsleht ei ole EERi ametlik siseleht ega ole teda siiani ka erakonna eelarvest toetatud. Katsume ilma hakkama saada ja edastame vaid nende erakonnaliikmete arvamust, kes seda avaldavad.

Kortsleht nr 2 august 2007

Lehe tegid
Ekke-Kristian Erilaid
Airi Hallik
Ilmar Kähr
Juta Tasa
Raul Veede

Kaastöö saada
e-kirjaga
kortsleht@gmail.com

Kortslehte annab välja MTÜ Kortsleht oma kulu ja kirjadega.

Uus leht tuleb
septembris.

Eesti–Soome tunnel kui graniidikaevandus?

Anto Raukase artikkel Eesti Päevalehes ajendas Elmer Joandit algatama listis arutelu Eesti-Soome tunneli teemal. Projekt oli üldjoontes järgmine.

Riik võiks tunneliehituse firmadelt sisse osta. Soome ja Eesti koos käiks 100 km tunneli eest välja 2–5 mld kr, st 20–50 mln kr/km. Inglise kanali tunneli sarnase konstruktsiooni igalt kilomeetrilt saadaks 200 000–300 000 tonni graniiti, turuväärtuses 40–60 mln kr. Relsid jms juurdeehitatav infra läheks u 20–50 mln kr/km. Tunnel jääks pärast Eesti ja Soome riigi omandusse. Eesti sadamate killustikukäivet vaadates võiks töö edeneda suurusjärgus 5–10 km/a. Kui Soome sama tempot teeb, siis 5–10 aastat, graniitehitiste levides isegi rutem.

Igati keskkonnasõbralik tegu. Hea killustik tuleb ühest kohast ja pole vaja palju maapealseid auke. Hulk betooni, telliseid, seinablokke, asfalti ja paekivi sisemaises tarbes asendataks graniitblokkidega. Riigi subsiidium võiks maapealsed kaevandused kuivalegi jätta. Lõpuks saab Soome lahel laevakütust vähem põletada.

Majanduslikult – enamik rõõme on Soomel ja muresid Eestil, seega võiks Eesti pool vähem raha panna või hiljem rohkem kasumit saada.

Raul Veede

Foorumi avalik osa on ajutiselt suletud

Suvise spämmiuputuse ja töökoormuse tõttu sulges EERi foorumi administraator Klaus-Eduard Runnel ajutiselt foorumi avaliku osa.

Loodetavasti jõutakse septembris installeerida foorumitarkvara uus versioon, sh spämmifilter. Siis võib avaliku osa taas julgelt lahti teha.

Raul Veede

Energialahing riigikogus

Roheliste jaoks oli augustis keskne teema meie algatatud riigikogu erakorraline energeetikateemaline istung.

Kuigi istungi kokkukutsumiseks saime napilt üle nõutava hulga allkirju, ilmus 13. augusti ennelõunal Toompeale koguni 90 rahvasaadikut. Kahjuks valitsuserakondade tegevuse tõttu õige lühikeseks jäänud istungil langes põhitähelepanu meie fraktsiooni esimehele Valdur Lahtveele.

Valduri asjatundlik esinemine ning õnnestunud vastused kiuslikele küsimustele tõid liikmete listi rohkelt tunnustavaid kommentaare.

Olulist järelkaja Paul Tammerti sulest: "Lugedes ja kuulates reaktsioone Mareki ja Valduri eelnõule, mis põhiliselt on kantud demagoogiliselt EERi süüdistamises ühekülgsuses ja ebareaalsuses jääb mulje, et me ei ole tegelikult suutnud edastada ja teadvustada avalikkusele oma soovi, et vabariigi valitsus teostaks põhjaliku analüüsi ning arutatakse selle tulemused avalikkusega läbi enne kui midagi otsustada."

Istungi järel muutus vastne lahinguväli riigikogu saalis taas sama tühjaks ja kõledaks kui enne seda. Pilt: Steve Jürvetson

Toivo Ellakvere esitas aga listis küsimused, millele on rohelised pidanud vastama ka avalikus meedias: "Miks oli eelnõud vaja esitada erakorralisel istungjärgul, mitte tavalisel? Miks on hea uue komisjoni loomine, kas majanduskomisjonist ei piisa?"

Vaatamata sellele, et istungi algatamiseks vajalikud hääled õnnestus kokku saada ning ka valitsusliidu saadikud kohale tulid, loobusid nood lõpuks siiski hääletamisest.

Energeetikateemaga jätkab riigikogu sel sügisel ning loodetavasti jätkuvalt roheliste eestvedamisel.

Ekke Erilaid

Soojusdiood muundab soojuse elektrienergiaks

Allan Kiik tegi liikmete listis juttu huvitavast uudisest:

"USA firma ENECO on saanud maha asjaga, mis muudab maailma – suure kasuteguriga soojuse elektriks muundamine on nüüd võimalik ilma turbiinideta, pooljuhi abil. See võimaldab kasutada ära näiteks elektrijaamade jääksoojust, samuti laiendab see oluliselt nn koostootmise võimalusi. Sama seade võib pakub võimalust ehitada suure kasuteguriga pooljuht-külmutusseadmeid (ilma igasuguste gaaside ja kompressoriteta, 100% müra- ja saastevabalt)."

Marek Strandberg kommenteeris teemat järgmiselt: "Nagu aru saan, võib piisava temperatuuride vahe korral selle seadme kasutegur olla reaalselt 10% ringis. Ehk loomulikult ei võta see seade kasutusse mitte kogu jääksoojust, mis suurtes elektrijaamades tekib. Nagu ka lisatud kirjeldusest lugeda oli, saab kõnealust seadet kasutada juhtudel kui soojus tekib niikuinii – näiteks inimkeha soojaeraldusest elektri tootmiseks jms juhtudel. Lubav on, et temperatuuril üle 400 ºC on kasuteguriks ennustatud koguni 20%, mis on väga hea. Seega on mõttekaim kasutada sellist seadet omaette elektritootmisseadmena, mis kasutab mistahes kütust (puit sh) ja toodab koha peal nii elektri kui vajamineva soojusegi."

Ekke Erilaid

Rohelised Heast Uuest Ilmast

EERis on kõik rohelised, aga kõik rohelised pole EERis. Miks mõnega neist nii on, seletab enda näitel Rohelise Värava ajakirjanik Arni Alandi.

Ma ei mäletagi, millal puutusin esmakordselt kokku REAGiga. Ehkki sellest ei saa ju möödas olla üle mõne aasta, on vahepealne aeg olnud nõnda sündmusterohke, et varasemad tõigad kipuvad ununema.

Igatahes toimus see kohtumine tänu sellele, et aastail 2000–2005 juhtisin postiloendit Heauusilm ja selle ümber tekkinud Eesti Sotsiaalökoloogiaklubi. Mõlemad surid 2005. aastal passiivsussurma – Roheline Erakond oli tekkinud ja Heauusilm ei suutnud muutunud oludes ennast täpsemalt määratleda.

Ainuüksi sellest faktist peaks selguma, et rohelise partei loomise idee oli tugevasti esil ka heauusilmlaste hulgas. Seda enam, et Heauusilma eesmärk oli algusest peale mitte lihtsalt arendada keskkonnakaitset, vaid teha just nimelt rohelist poliitikat nii, nagu meie arust seda Lääne-Euroopas tehti: poliitikat, milles keskkonnahoid on väga tihedalt seotud sotsiaalse aspektiga. Et keskkond oleks kaitstud, eluviis jätkusuutlik ja elu ise inimväärne. Kõigi jaoks.

Nii mina ise kui ka mõnigi teine Heauusilma liige oli pärit Mõõdukate seast, praegusest Sotsiaaldemokraatlikust erakonnast. Sealt astusime välja, sest meie arust ei olnud Mõõdukate seisukohad ei piisavalt rohelised ega ka mitte piisavalt vasakpoolsed. Mõlemat suunda lootsime edasi arendada uues parteis, mille loojaiks oleks olnud juba me ise.

Just Mõõdukatest oli Heauusilma tulnud ka Hindrek Lootus. Tema teadis ka, et omaaegsest tegutsemisest järele jäänud rohelise erakonna initsiatiivgrupp plaani erakonna taaskäivitamist. Pärast väikest arutelu leidsime mõtteka olevat, et ka Heauusilm ses protsessis osalema hakkaks.

Arni Alandit võib tihti näha ETV uudistes kaamera ees.

Pilt: Liina Viru

Nõnda kohtusimegi mõnel korral rohelise erakonna initsiatiivgrupiga. Meie poolt osalesid lisaks minule ja Hindrek Lootusele veel Raul Altnurme, Leif Kalev, Toomas Trapido ning Mari Jüssi, kes kuulus mõlemale poole korraga. Koostöö tundus viljakas. Ma ei mäleta, kas just nende sündmustega seoses ühines Heauusilmaga ka Maret Merisaar või oli ta juba varem meie hulgas.

Asusime ka omalt poolt uue erakonna poliitikat välja töötama. Välispoliitika peatüki kirjutasin ma ise, regionaalpoliitika Priit-Kalev Parts, hariduspoliitika Priit-Kalev Parts ja Leif Kalev, kaitsepoliitika mina ja Priit-Kalev Parts, peatükke ja kirjutajaid oli veel, jällegi ei mäleta ma enam, kes mida täpselt.

Igatahes sai meie programmihakatis ka REAGile üle antud. Ma ei tea, palju sellest erakonna töös reaalset kasutamist on leidnud.

Kui EER asutatud sai, läksid selle ridadesse kohe ka paljud senised Heauusilma liikmed. Mina jäin nende aktivistide hulka, kes uue parteiga siiski ei ühinenud.

Mis seal salata, uus partei tundus mulle siiski liialt parempoolne, sotsiaalselt vähetundlik ja liiga vähe arvestav just nende inimeste huvidega, kel asjad tõesti halvasti. Samuti ehmatasid mind asutatava partei ümber kiibitsenud marurahvuslikud jõud ja mõni indiviid, keda pean otseselt ebaeetiliseks. Õnneks neist keegi lõpuks erakonda pidama ei jäänud.

Nüüd aga tundub EER mulle isiklikult siiski sotsiaalses plaanis liiga tuim ja ühiskonna väetimatega vähe arvestav. Veel on mul EERiga erimeelsusi mõnes inimeste vabadusi ja õigusi puudutavas küsimuses. See-eest oma tähtsaima ülesandega, keskkonnakaitselise poliitika arendamisega, tundub partei võimaluste piires hästi hakkama saavat.

Jäädes kangekaelselt oma vasakmätta otsa, soovin EERile siiski jõudu ja jaksu valitud teel. Elu Eestis peab ükskord muutuma looduse tegelike oludega arvestavaks ning EER on hea asja ajajate esirinnas. Edu selleks tegevuseks!

Kui tuult juba jätkub, ega veskitestki puudust tule

Pärnumaa esimese tuulegeneraatori püstitas 7. augustil Karinõmme külas Saare talu peremees, Eestimaa Roheliste liige Targo Pikkmets.

Tuuleenergia kohta käiva teabe kogus Pikkmets internetist. Küsimus oli eelkõige talule kohase ja soodsa pakkumise leidmises. Eesti tuulteatlas ei andnud elektrihuvilisele küll erilist lootust, oma kogemus väitis aga vastupidist. Tiiviku paneb pöörlema juba 2–3 m/s tuulepuhang, korraliku voolu annab 7–8 m/s, tuule keskmine kiirus on Eestis aga 4–5 m/s ning see pole mingi haruldus. Nii ei jätnud mees jonni ja valis tuulikule majast 60 meetri kauguse asupaiga, kus on palju tuult ja selle tuppaveoks kulub vähe juhet.

Saare talu vajab kuus 700–800 kilovatt-tundi elektrit. Ukraina päritolu 1,5kilovatine tuulegeneraator Windelectric toodab paberite järgi kuus 500 kilovatt-tundi voolu. Täisautomaatne süsteem lülitab majapidamise tuule nõrgenedes üldisse elektrivõrku ning vastupidi, vooluallika vahetus end inimeste elus tunda ei anna.

Nii toredast tuulikust ei kannata traktoriga möödagi sõita, kohe kange himu tuleb otsa ronida.

Pilt: Targo Pikkmets

Ilma Ukrainast kohaletoomiseta maksis generaator ise 54 000 krooni. Kui sellele ka transport, automaatika, juhtmete ja aluse ehituse kulud juurde lüüa, ei ületa summa ikkagi 100 000 krooni. Eesti Energia praeguste hindadega peaks kulutused kümne aastaga tasa saama, ent vaevalt küll nii oluline hind kümne aasta jooksul samaks jääb. Ega peamine kasu niikuinii rahas seisne.

Tuulegeneraatori püstitamiseks pole vaja Eesti Energia ega keskkonnakaitsjate kooskõlastust, kuid vallalt tuleb siiski luba küsida. Muus ilmas on suured tiivikumassiivid tekitanud probleeme ka rändlindudele, kuid üksik taluõues seisev mast ei tohiks kellelegi viga teha.

Ühe esimese praeguseni töötavaist tuulikuist ehitas kahekümne aasta eest Virumaal Lüganuse kandis vabariigi teeneline energeetik Uno Illipe. Uue Eesti aja esimene elektritööonduslik tuulegeneraator käivitus 2002. aasta juuli lõpus Saaremaal Sääre külas. Enne seda katsetati üht tuulikut Hiiumaal Tahkuna poolsaarel.

Üksikuid talutuulikuid võis leida juba sõjaeelses Eestis, nii näiteks saagis Võrumaal Rõuge ja Karula kihelkonna piiril Äestamise soo peal Sookuningaks hüütud mees oma asundustalus tuule jõul puid.

Kokku kirjutatud ajakirjanduse põhjal

Põhikirjamuutus hoiab volitused ohjes

Reet ja Targo Pikkmets on saatnud valimistoimkonnale eelnõu põhikirja § 16 lõike 3 täiendusega:

"Üldkoosolekule võib erakonnaliige volitada end esindama teist erakonnaliiget lihtkirjaliku või digitaalselt allkirjastatud volikirja alusel. Iga liige võib esindada ainult üht liiget."

Ettepaneku eesmärk on mitte volitusi ära keelata, vaid piirata.

Kaaskirjast: "Kui näiteks üldkogul on 100 osalejat ja neis kümnel on *à* 10 volitust, siis häälte enamustega kontrollivad need kümme tervet otsustamisprotsessi. Ja kui erakonna liikmed ei ole enne kätte saanud kõiki materjale, mida hääletama hakatakse, siis tegelikult need 100 volitajat ei teagi, mida nende häältega otsustatakse."

Paraku ei olnud võimalik eelnõud ODOMil hääletusele panna, sest põhikirja saab muuta üksnes erakonna üldkogu.

Vastupidi väidetele ei ole eelnõu ka vastuolus tsiviilseadustiku üldosa seadusega, kuna MTÜ võib esindusõigust oma põhikirjas piirata; mitmel pool on seda edukalt tehtud.

Praeguseks on valimistoimkond edastanud eelnõu põhikirjatoimkonnale, mis valmistab ettepaneku ette hääletuseks üldkogul.

Johannes Koorberg

Põlispuud ja pühakivid

Looduslikud pühapaigad. Väärtused ja kaitse. Koostajad: Ahto Kaasik, Heiki Valk. Tartu 2007

Raamat kõneleb Eesti looduslikest pühapaikadest – hiiekohtadest, pühapuudest, ohvrikividest ja -allikatest. Kogumikku on huvitav lugeda igal eestlasel, kelles peitub killukegi ajaloohuvi.

Argikeeles on looduslike pühapaikade kohta levinud mõisted *hiis*, *ohvriallikas*, *ohvrikivi* ja *ohvripuu*. Erilaadseid pühapaiku on siiski rohkem. Nii näiteks peetakse hiieks tavaliselt tammikut, tegelikult on võimalusi palju enam.

Raamat räägib, et looduslikud pühapaigad hõlmavad looduslikke, kultuurilisi ja ühiskondlikke väärtusi. Eesti looduslikest pühapaikadest puudub tänini ülevaade ning ka arheoloogiamälestistena on neist kaitse all vaid osa. Pole teada nende kunagine koguarv ega seegi, kui suurt osa arhiivides mainitud kohtadest veel maastikul leida võib.

Muistseid pühakohti peetakse tavaliselt ohvri- ja palvekohtadeks. Tegelik elu võis olla märksa kirevam ning pühapaikadel olla teisigi tähendusi ja otstarbeid. Igatahes on eesti rahva seas tänini säilinud usk, et hiis on midagi püha ja mõjuvõimsat.

Raamatus leidub ka uurimis- ja tegevussuundi tulevikuks ning tuuakse ära valdkonna arengukava 2008–2012.

Juta Tasa

Poliitika, blogid ja blogipoliitika:

Kortslehe palvel jagab Eestimaa Roheliste üks juhtblogijaid **Toivo Ellakvere** oma blogikogemusi, vaateid Eesti poliitilisele blogosfäärile ja nõuandeid blogihuvilistele.

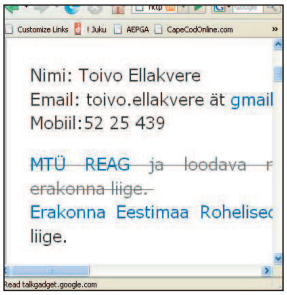

Tänapäeval ei saagi enam vahet tõmmata pärisajakirjanduse ja *online*-ajakirjanduse vahel. Päeval ilmub uudis ja hommikul on see natukene täiendatud kujul juba paberlehes. Samamoodi on raske tõmmata piiri blogide ja ajakirjanduse vahele. Blogid ei ole ehk ajakirjandus, kuid ajalehtedes avaldatud arvamusartiklitega on neil ühiseid jooni küll.

Millest blogides kirjutatakse?

Kuna mina ise olen pidanud oluliseks, mida blogijad arvavad, olen suuremad teemad koondanud blogisse, kus leiate olulisemad tekstid ja lingid: **www.rohi.ee/lobisevad**. Millest nad siis lobisevad?

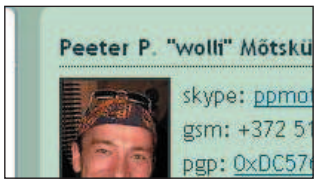

Lippmaa. Akadeemiku seisukoht, et tuulikud seiskavad maakera, leidis äramärkimist mitmeski blogis. **Hannu Krosing** kirjutas Päevalehte kuldsed sõnad:

"Armsad inimesed, ärge uskuge midagi ainult sellepärast, et seda räägib akadeemik või muidu tunnustatud ja tark inimene – tal võivad olla valetamiseks omad põhjused või siis on tema kunagine tarkus ta lihtsalt maha jätnud." (Päevaleht, 8. nov. 2006).

Seda täiendab sama põhjalik ülevaade teadus.ee nädalakirjas. **Toomas Leib** läheneb asjale teadlase vaatenurgast:

"Taastuvate ja taastumatute energiaallikatega on paraku nii, et neid tuleks vaadelda meile mõistlikus ajaskaalas. Ükskõik, mida me ka ei teeks Päikese energiaga, ära põleb see niikuinii."

"Põhilise osa pöördemomendi ülekantimises võtab ära ikkagi Kuu ja põhiline vastutaja maakera pöörlemise aeglustumise eest on Kuu. See asjaolu on jäänud mõlemal osapoolel ilma igasuguse tähelepanuta." (teadus.ee, 24. nov. 2006)

Tuuma- vs tuuleelekter. Üldiselt on blogijad esinenud samade väidetega kui peavoolu ajakirjandus (tasub lugeda **Äripäeva** kriitikat roheliste energiakavale). On tuumaenergia fänne. Tuulikute ehitamisse suhtutakse soosivalt, ent nenditakse, et roheliste energeetikakava on praegusel kujul auklik. Mis on tõsi. **Peeter "Wolli" Mõtsküla** võrdleb kavandatava tuulepargi mastaape London Array tuulepargi koguvõimsusega ning konstateerib:

"Ma usun Nõlvaku väidet, et oma tuulepargi rajamine turgutaks Eesti majandust märksa rohkem kui raha Leetu viimine. Ja mul ei ole midagi ambitsioonikate plaanide vastu. Aga selliste suurusjärkude puhul ootan ma oluliselt veenvamaid argumente."

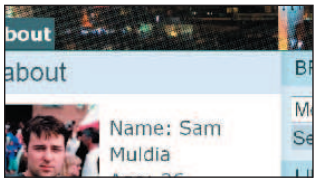

Sam "Kojinshugi" Muldia ei ole samuti tuulikute kasutamisest vaimustatud, tema jaoks on lahtised järgmised küsimused.

"Miks avamerepark on halb idee: 1. Sellise tuulepargi hooldus- ja käitamiskulud oleks tohutud. 2. Eesti põhiline energiaallikas sõltuks täiesti Läänemere tuuleoludest, mis globaalse kliimamuutuse tõttu võivad drastiliselt muutuda. 3. Kui tormikindel saab olla avamerel asuv tuulepark? 4. Kuidas kaitsta niivõrd suurt tuuleparki laevaliikluse eest? On vaid aja küsimus, kuni mõni kaubalaev tormiga sellele sisse põrutab. Taani väinades saab laevaliikluse lihtsalt tuuleparki sisaldavast väinast eemal hoida, Läänemere avavetel seda aga teha ei saa."

Roheliste edust valimistel. Blogid on hea võimalus kommenteerida poliitmaastikul toimuvat. Kui järgi mõelda: milles erineb Kuku raadio Keskpäevatunnis esineja blogikirjutajast? On nad informeeritumad? On nad targemad? Edevamad ja enesekindlamad küll kui keskmine eestlane... Siin ilmneb blogide parim külg, võimalus öelda välja isiklik arvamus päevakajalistest sündmustest. Poliitkommentaar sobib blogi formaadiga: lühike ja (eel)arvamuslik. **Sulev Kraam** loodab, et rohelised käituvad konstruktiivselt ja asjatundlikult, laskmata ennast uinutada:

"Rohelistel on hea võimalus parlamendis kõigile valusaid küsimusi esitada. Ma loodan, et nad seda ka teevad."

Katrin Kaljas kirjutab greengate.ee foorumis:

"Lootused olid laes ja tulemus tundus seetõttu kesisevõitu. Mina olen igal juhul rahul. Riigikogus rohelise maailmavaatega inimesi esindav seltskond on siiski muljetavaldav: Strandberg, Jüssi, Trapido.... Ka koalitsioonilepingu arutelu jättis asjaliku ja konstruktiivse mulje. See, kuidas portfellide jagamisel uks Roheliste nina ees kinni löödi, oli muidugi väiklane, aga ega seepärast tasu veel nina norgu lasta või ise väiklaselt käituda. Eks igal oinal ole oma mihklipäev."

mis on rohelistel blogidega tegu?

Kuidas ja kas peaks blogisid lugema?

❁ ***Otsige üles*** Google`i otsingumootor, mis on loodud blogide jälgimiseks (Google Blog Search). Sisestage sinna mõne tuntud poliitiku nimi (**Ansip**, **Savisaar**, **Strandberg** vmt) ja lugege, mida tema kohta kirjutatakse. Blogipostitusi saab sorteerida nii nende olulisuse kui ka kuupäeva järgi.

❁ ***Lugege teiste poliitikute blogisid***. Millest kirjutavad **Hannes Rumm**, **Jaak Juske**, **Gerd Tarand** või **Raul Sarandi**? Sisestage Google`isse lihtsalt nende nimed ja te leiate üles nende blogid.

❁ ***Ettevõtted jälgivad*** hoolsalt, mida nende majandusharu või toodete kohta kirjutatakse. Eestis pakub sellist teenust **Observer**, kes koostab firmadele ülevaate eelmise päeva lehtedest. Aga mitte ainult, juba mõnda aega on sinna lisatud ka blogid. Kui loetavamad blogijad nagu **Teller** või **Marvet** kirjutavad midagi WiFist, internetist või hot.ee probleemidest, siis on see järgmisel päeval turundaja või ettevõtte tippjuhi töölaual.

Kui paljud loevad seda, mida sinna kirjutatakse?

❁ ***Vähemalt üks inimene*** loeb ikka teie kirjutatud kommentaari läbi: selle blogi omanik, kuhu te kirjutate. Ei maksa loota, et blogid on massimeedia, tavalist blogi külastab alla 100 inimese. Miks siis neid lugeda ja postitustele vastata? Pidage meeles, et blogid on pigem samalaadne suhtlus nagu e-kirjadele vastamine. Teil on võimalus mõjutada ühe inimese arvamust, tema esitatud arvamusi täiendada või ümber lükata. Seda on alustuseks väga palju.

❁ ***Soome rohelised*** kasutavad aktiivselt võimalust oma häält kuuldavaks teha. Seda võiksime ju meiegi? Ma arvan, et parim lahendustee oleks kui piirkondlikud rakukesed tuleksid kokku, arutaksid päevasündmusi, paneksid oma mõtted kirja ja avaldaksid ka internetis. Võib korraldada väikseid seminare ja töötubasid, mida sobib ka linti võtta. **Ööülikooli** loengud on samuti noorte hulgas populaarsed.

Kas mina ise saan ka kirjutada?

❁ ***Blogid ei ole ühesuunaline meedia***, mida peaks ainult lugema. See on suhtlus. Kui oled leidnud mõne huvitava blogipostituse, siis kirjuta selle juurde kommentaar ja vaata homme, kas sulle on ka vastatud.

Avatud ruum Jõhvis teemal Hea ja Soe Kodu

Laupäeval, 25. augustil kogunes Jõhvi Kaitseliidu hoone õppeklassi veerandsada inimest Ida-Virumaalt ja mujalt, et arutada avatud ruumis, kuidas hoida head ja sooja kodu. Kutsujateks olid Erakonna Eestimaa Rohelised juhatuse liikmed Marina Janssen ja Mikk Sarv Ida-Virumaalt, korraldamist toetas meie erakond. Avatud ruumi korraldas Mikk Sarv.

Nelja tunni jooksul toimus mitmesugustel teemadel kokku neliteist arutelu, arutatu pandi põhipunktidena kirja. Arutelud olid nii eesti- kui ka venekeelsed.

Marina Janssen, Natalja Hripunova ja Sven Harjo avaringis. Pilt: Mikk Sarv

Päeva lõpul hinnati tõstatatud teemade olulisust. Enim hääli kogus Marek Strandbergi algatatud arutelu teemal "Eestikeelsetest ja venekeelsetest eestlastest". Venekeelne eestlane, bioloogiaõpetaja Natalja Hripunova tõdes päeva lõpul, et need neli tundi olid võrdväärsed nädalapikkuse eesti keele intensiivõppega.

Kuigi Marina Janssen aitas tõlkega vene keelde, oli huvi ja vajadus eesti keeles kõneldavast kohe aru saada sedavõrd suur, et passiivne keeleoskus muutus märkamatult aktiivseks.

Siit tulenes ka üks olulisimaid otsuseid: hakata taolisi avatud ruumi arutelusid korraldama igakuiselt Ida-Virumaa eri paikades, kaasates nõnda nii eesti- kui ka venekeelseid eestlasi arutlema meile kõigile oluliste küsimuste üle. Aruteludel selgunu viimine poliitiliste otsusteni jääb osalevate erakonna juhatuse liikmete ning riigikogu fraktsiooni liikmete kanda. Sel korral olid viimastest osalemas Marek Strandberg ja Aleks Lotman.

Mikk Sarv

Justkui külade laulupidu

Liikumine Kodukant korraldab iga kahe aasta takka Eesti Külade Maapäeva, kus otsustatakse külaliikumise tegevussuunad järgmise kohtumiseni. VII Maapäev toimus 17.–19. augustil Jõgevamaal.

Esmakordsetele maapäevalistele meenutas korraldus pisikest laulu- ja tantsupidu. Igast maakonnast osales 20-liikmeline delegatsioon (2–3 inimest vallast). Mitme maakonna esindajail olid oma särgid või kaelarätid, ainult rongkäiku polnud. Seevastu kostsid külajuhtide sõnumid kui mitmehäälne ühislaul. Mureks on külavanemate ebamäärane staatus ja omavalitsuste erinev toetus MTÜdele. Bürokraatlikud nõuded aruandlusele röövivad aga aega ning põletavad külajuhid kiiresti läbi. Tegutseb ju lõviosa külaseltse palgalisteta.

Arutleti, kuidas saab kogukond aidata kultuuripärandit ja loodust säilitada.

Seekordse Maapäeva elus maskott: Kalevipoeg.

Foto: Kodukant

Ka saaks külaseltsid riigi ja omavalitsuse partneritena teenuseid pakkuda. Kodukandi liikumisele tegid külajuhid ettepaneku tunnustada kogukondi tugevneda aidanud omavalitsusi.

Esmakordselt oli Maapäeval noorte töörühm, kes teatas, et noored tahavad koos vanematega tegusid teha, ent vajavad ka usaldust ja nõu oma ideede elluviimiseks.

Mõnevõrra üllatas, et maapäevalistega tulid riigikogust kohtuma vaid kolm maaelu komisjoni liiget. Regionaalminister Vallo Reimaa rõhutas, et valla piirid on pelk administratiivne raam. Igas vallas on kandid ja kogukonnad, mida hoiab ja esindab külaliikumine. "Omavalitsus on bürokraatlik ja teiste funktsioonidega, seepärast ei saa ta kogukonna vajaduste eest piisavalt seista," tähtsustas Reimaa külaliikumist.

Alex Lotman rääkis mitmes Euroopa riigis toimivast MTÜde rahastusskeemist, kus inimene suunab osa tulumaksust enda valitud kogukonna hüvanguks. Saali aplausi teenis Mai Treiali seisukoht, et maateid ei peaks korrastama vaid liiklustiheduse järgi, sest väljasurnud kantide taasasustamine sõltub otseselt sõidukõlbulikust teest.

Maapäevalised kiitsid ekskursioone Jõgevamaa valdadesse, kus ärksad külavanemad tutvustasid küla tegemisi. Vahvad olid ka talutoitude degusteerimine ja käsitöömüük koos õpitubadega. Oleks tore, kui külade ühislaadast saaks tähtsündmus kõigile, kes ümbruses elavad.

Airi Hallik,
maapäevaline Urvastest

Programm vajab sisulist arutelu

Erakond on üks ideoloogiline masinavärk. Ideede, seisukohtade, vaadete kandja. Muud erakonna tegevused peaksid olema nende ideede teenistuses otseselt või kaudselt. Erakondadega liitutaksegi ju, et programmis väljendatud poliitilisi ideid teostada. Nii on põhikirja ülesanne luua programmiideede realiseerimiseks tõhus ja õiglane tegevuskeskkond.

Meie programmiga on aasta jooksul tehtud palju tööd ning juuniks jõudsime juba kolmanda versioonini. Oleme oma ideed valanud väärikasse vormi. Ometi ei ole meie programm kaugeltki valmis. Küllaltki mahukad on keskkonna ja energeetika osad, tõsist tähelepanu oleme pööranud majandusele. Kõik olemasolevad osad väärivad lihvimist ja täiendamist ning mitmed eluvaldkonnad on siiani täiesti katmata, näiteks sotsiaalpoliitika.

Kuidas menetleda?

Suurimad programmiga seotud puudused on olnud teksti poolikus ajanappuse tõttu ning paraku tõsiseima küsimusena liikmete kaasamise ja otsustusprotsessiga seonduv. Programm on sündinud väga väheste autorite tööna ning minimaalses arutelus. Eeldasin, et pärast valimisi on meil piisavalt aega kaasata eksperte ja liikmeid, ent seekord puudusid kuni juuni üldkoosolekuni grupitöö ning suuline ja piirkondlik programmiarutelu pea täielikult. Eriarvamuste korral on nende aktsepteerimine või tagasilükkamine ning edasine saatus jäänud suurel määral programmitoimkonna juhi suvaotsuseks. Seda olukorda ei saa pidada demokraatlikuks.

Aluseks olgu hääletus

Tähtis on, et olulised küsimused otsustataks vajadusel hääletuste kaudu. Selleks võib olla hääletus programmi teematoimkonnas, hiljem piirkondade seisukoha kujundamine. Olulisimates asjades, ennekõike suuremates vaidluspunktides, peab saama lõpliku sõna öelda sisehääletus või üldkoosolek kui erakonna kõrgeim võimuorgan. Seni on üldkoosolekutelt kahjuks puudunud arutelud ja sisulised hääletused. Leisi üldkoosoleku informeeritus programmi sisust oli lubamatult halb.

Tähtis on ekspertgruppide kõrval programmi loomisse ka kõigi teiste huviliste kaasamine ning ettepanekute ja ideede arutelud. Nii enne kui ka pärast olulisi muutusi peab tagama erakonna vahenditest kõigi liikmete asjakohase teavitamise e-posti või kirja teel. Programm on nagu Tallinna linn, mis kunagi päris valmis ei saa.

Anti Poolamets,
EERi juhatuse liige

Kui aktiivsed me Tallinnas oleme?

Kui Marek Strandberg tegi ettepaneku EERi põhikirja täiendada piirkondlike organisatsioonide moodustamise punktidega, tekkis hulk pakilisi praktilisi küsimusi ning soov kõigilt Tallinna liikmeilt küsida, mida me õigupoolest soovime.

Moodustasime küsitluse korraldamiseks viieliikmelise Rävala Rohelise Rakukese ning saatsime tigu- ja särtspostiga laiali 428 ankeeti. Neile vastas 72 inimest. Mis vastustest selgus?

Kui 40% erakonna liikmeist on pealinlased, kas Tallinn peaks moodustama ühe suure struktuuriüksuse, jagunema valimisringkondade järgi kolmeks või linnaosade järgi kaheksaks?

Üle poole vastanuist leidis, et pole mõtet endid killustada. Hargneda ja jaguneda jõuab ka hiljem vastavalt ülesannetele. Välja toodi ka teistpidine põhimõte: piirkondlik tegevus võiks organiseeruda liikmete endi initsiatiivil koonduvate mitteformaalsete gruppidena, mis ei välista eestkõnelejate valimist üldkogul või sisehääletusel.

Kui mullu sügisel kutsusime 1000 liikme kokku saamiseks erakonnaga liituma inimesi, "kelle roll ongi pelk ja rahulik poolehoid oma liikmelisusega /---/, kuna inimesed, kes pelgavad, et äkki nad ei saa olla /---/ piisavalt aktiivsed /---/, mõistavad, et vaikiv liikmeksolek on meie erakonnaseaduse mõttes vägagi märkimisväärne samm" (Marek Strandberg jutulistis 16.10.2006), kas pole siis koosolekul 50% liikmete osalemise nõue saavutamatult kõrge?

Arvestades, et küsimustikule vastanute protsent oli 17, neist umbes pooled oleksid valmis kord aastas koosolekul koos käima, ülejäänud kas tihemini või hoopis harvemini, väga paljudest aga ei ole teada midagi, siis... vastust teab seni vaid tuul.

Aga 60% vastanuist pidas õigeks, et osaluskünnis oleks ühetaoline nii üldkogul kui piirkondlikul koosolekul. Vaid 7% seaks piirkonna lävepaku 50% ning üldkogu oma 10% piirile, nagu seisab praegu meie põhikirjas. Kõige rohkem vastanuid (40%) nõuaks mõlemal juhul 10% osalemist. Ülejäänute arvamused grupeerusid alates sellest, et lävi pole üldse oluline, kuni selleni, et alati peaks olema kohal vähemalt 50%. Viimane oleks küll saavutatav vaid internetipõhise osalemise ja volitamise korral.

Tundsime huvi, kas volituste kaudu oma hääl teisele usaldada on liikmete meelest otstarbekas. See võib ju muuta inimese mugavaks või vabastada kergekäeliselt vastutusest? Teisalt – ikka juhtub, et muul viisil pole võimalik osaleda. Viiendik oli valmis alati kindlalt ise hääletama, teine viiendik kasutaks vaid mõnikord võimalust volitada. Ülejäänud ei näinud volitamises pahet. Tunnistati küll usaldusväärse erakonnakaaslase leidmise raskust. Nimelt ei tunne 25% veel kedagi sellist.

Piirkonnas ühiste seisukohtade ja tegevuseesmärkide kujundamist peab oluliseks mõnevõrra rohkem erakonnaliikmeid kui eestkõnelejate valimist (vastavalt 84% ja 60%).

Küsisime ka üldiste ootuste ja soovi kohta osaleda mitmesugustes toimkondades. Kõik huvitavad vastused on koondatud erakonna foorumisse.

Tiiu Arro

Veel programmist

Programmitoimkonna liikmena näen vajadust kaasata võimalikult suur osa liikmeskonnast programmi uuendamisse. On näha, et meililisti või kodulehe foorumi abil on see raske, eraldi paaripäevane väljasõit oleks sobivaim viis liikmetelt ettepanekute kogumiseks. Ilmselt peaks meil olema üks põhjalikum programm ja lisaks selle põhiseisukohti kajastav lühem ja lihtsam kokkuvõte. Iga EERi osalusega valitava kogu (riigikogu, volikogu) jaoks on vaja oma konkreetsemat tegevuskava.

Ma ei näe hetkel põhjust koostada eraldi programme EERi piirkondadele; usun, et meil ei tohiks olla maailmavaatelisi erinevusi Virus ja Võrus. Küll aga tuleb kohalikeks valimisteks juba praegu valmistuma hakata, arvestades eri piirkondade eripära. Selleks peaks kõigepealt vastavas omavalitsuses elavad EERi liikmed kokku saama ning koos sõnastama peamised lahendust vajavad probleemid ja lahendused. Selle alusel saab hiljem otsustada, kas valimisele üldse minnakse ja kas seda tehakse valimisliidus või EERi nimekirjaga. Kõigepealt peab liikmete aruteludes selgeks saama, kas meil on vastavas linna- või vallavolikogus tegutsemiseks konkreetsed eesmärgid ja inimesed.

Peep Mardiste

Mida arvab Lõuna?

Lõuna-Eestis erakonnaliikmete küsitlemise mõte sai alguse sellest, kui Rävala Roheline Rakuke avalikustas Tallinnas korraldatud küsitluse tulemused. Pärast juunis toimunud erakonna üldkogu, kus oli füüsiliselt kohal pisut üle 100 osaleja, alustasime väikese töörühmaga Tartu klubis küsimustiku koostamist. Meie põhilised eesmärgid olid: saada üldistatud tagasisidet erakonna senisele tegevusele ja otsustele, selgitada välja edasise tegutsemise jaoks üldised ja individuaalsed vajadused ning liikmete huvi kaasatuse ja osalemise vastu üldiselt ja individuaalselt.

Välja saadeti 379 küsimustikku, neist 309 e-posti kaudu ja 70 tavapostiga. Vastuseid laekus kokku 62, s.o 16,4%. Rohkem vastati tavapostiga saadetud küsitlustele – 21 ehk 30%.

Praeguseks oleme jõudnud töödelda ning analüüsida vastuseid. Vastused on aluseks nii üldisematele plaanidele kui ka individuaalses tegevuses. Näiteks, kui vastaja soovis liituda Lõuna listiga, edastasime soovi listihaldajale; kui vastaja soovis osaleda erakonna kohalikus tegevuses, on võimalik teda kaasata kohaliku struktuuriüksuse moodustamisse jne. Üldises plaanis võtame järeldused ja ettepanekud aluseks Lõuna-Eesti tegevusplaani koostamisel. Üksikasjalikumalt kirjutame vastuste kokkuvõtetest Kortslehe järgmises numbris.

Töörühma nimel tänan kõiki vastajaid.

Juta Luts

Leisi üldkogu valimiste tulemused

Juhatus (19 kohta)

kandidaat	hääli	koht järjestuses
Lotman Aleksei	188	1
Strandberg Marek	168	2
Sarv Mikk	158	3
Lahtvee Valdur	155	4
Jüssi Mart	153	5
Tammert Paul	150	6
Kopamees Gilleke	146	7
Tammet Tanel	139	8
Kivimägi Agu	139	9
Forsel Maire	137	10
Jannsen Marina	135	11
Merisaar Maret	130	12
Idla Katrin	122	13
Siplane Andres	118	14
Tepp Jaan	117	15
Ginter Jüri	108	16
Kabal Ain	104	17
Poolamets Anti	100	18
Köstner Ott	98	19
Savolainen Ene	96	
Rebane Indrek	96	
Tammeorg Ruth	90	
Tinn Olev-Andres	86	
Makrjakov Urmas	82	
Värbu Aino	66	
Redpap Vladimir	37	
Raim Jaanus	17	

Kogu koosseisu arvatud inimese nimi on kirjutatud poolpaksus kirjas, kogust välja jäänud inimese nimi kursiivis.

Revisjonitoimkond (3 kohta)

kandidaat	hääli	koht järjestuses
Jallai Karin	186	1
Tasa Juta	163	2
Veede Raul	119	3
Ellakvere Toivo	99	
Raim Jaanus	28	

Arvamuskogu (7 kohta)

Erilaid Ekke-Kristjan	214	1
Mellov Zoja	187	2
Hallik-Konnula Airi	161	3
Runnel Klaus-Eduard	157	
Köstner Ott	141	
Savolainen Ene	124	4
Mäesepp Andrus	120	5
Kiuru Lilian	85	6
Veges Eugen	74	7

Valimiskogu (5 kohta)

Mattheus Ülo	178	1
Lahtvee Rasmus	171	2
Tammet Tanel	164	
Rand Alvi	159	3
Arro Tiiu	155	4
Runnel Klaus-Eduard	137	5
Raim Jaanus	24	

Aukohus (5 kohta)

Rebane Kristiina	187	1
Madar Urve	159	2
Ginter Jüri	153	
Oja Ahto	153	3
Lepisk Peeter	128	4
Rebane Indrek	100	5
Redpap Vladimir	69	
Mõttus Aivar	44	

Programmitoimkonna liikmed

Juhatuse 9. augusti istungil määratud programmitoimkonna alateemade juhid

Katrin Idla – teadus- ja hariduspoliitika
Ain Kabal – justiitspoliitika
Dagmar Mattiisen – kaitsepoliitika
Anti Poolamets – sisejulgeolek
Mart Jüssi – keskkonnakaitsepoliitika
Peeter Jalakas – kultuuripoliitika
Marek Strandberg – majanduspoliitika
Tanel Tammet – ODOM
Aleksei Lotman – põllumajanduspoliitika
Paul Tammert – rahanduspoliitika
Mikk Sarv – regionaalpoliitika (toimkonna esimees)
Andres Siplane – sotsiaalpoliitika
Andres Idla – tervishoid
Aleksander Laane – rahvatervis
Paul Lettens – välispoliitika
Agu Kivimägi – avalik haldus
Marina Janssen – integratsioonipoliitika (Valdur abistab)
Peep Mardiste – programmitoimkonna juhi asetäitja, Euroopa asjad

Põhikirjatoimkonna liikmed

Agu Kivimägi (esimees)
Jüri Ginter
Kristiina Rebane
Tanel Tammet
Marek Strandberg
Dagmar Mattiisen
Ain Kabal

Sünergia sünnib vaimsest visioonist

Arutelud avatud ruumis Põlvamaal

Pärast tere-tulemast-kohvi algas Paul Tammerti loeng "Valitsuskultuuride teooria". Huvitav on osaleda loengul, kus lektoriks ongi teooria autor, tavaliselt on ikka mõni uue teooria "maaletooja". Valitsuskultuuride teooria selgitab ka Eesti ühiskonna suundumist elitarismi, hoolimata vormilisest demokraatlikkusest. Peale loengut esitatud küsimused puudutasid rohelise erakonna seisukohti – kas soovime, et ühiskond areneks kogukondliku valitsuskultuuri suunas?

Avatud ruumi sissejuhatuses tõstatati rühmatöö aluseks 10 teemat. Valisin vaimse visiooni teema, mille algatas Peeter Liiv. Rühmas sõnastati elukestva arengu vajadus: mitte üksnes mõtlemise avanemine loovusele, tundeelu ehedus, vaid ka omaenese tahte kui kutsumuse ja missiooni äratundmine. See on ühtaegu koosloome ja sünergia tõeline allikas. Rääkides inimeste kaasamisest erakonda, pole mõtet seda teha pelgalt ratsionaalsuse, "faktide" tasandil. Leida tuleb sügavama motivatsiooniga tundetasandi võimalused. Just sellelt tasandilt mõjutab tänapäeva massikultuur rahvahulki isegi siis, kui inimestel on välja kujunenud juba oma mõtlemine (nad ei mõtle enam ainult arvamusliidrite vaimus). Leiti, et inimesi erakonnale toetuse saamiseks hirmutades on tulemuseks visioon: "Surmahirm hoiab meie erakonda elus!" Kuigi see on ahvatlevalt lihtne, tulemusrikas ning levinud, ei soovi me teadlikult hüsteeriat tagant õhutada. Hirmust vabastajana käsitleme kasvavat loovust, see on elukestva arengu vili. Viimistletud tulemuse jaoks jäi aeg napiks, kuid teema väärib põhjalikku arendust.

Paul Tammert loengut pidamas. Pilt: Sirli Pehme

Lõunapausi järel esitlesid töörühmad oma tulemusi. Mõni jõudis ka väga konkreetsete tegevuskavadeni.

Tõnu Lumi tutvustas Johannese Kooli: hoonet ja koolis kasutatava waldorfpedagoogika mõningaid põhimõtteid. Kokkuvõttes oligi see üks tõeline Pühapäev.

Juta Luts

Kas riigimetsa kõrvale tulevad vallametsad?

Hiljuti oli erakonna listis pressiteade roheliste vastuseisust raiemahtude kahekordistamisele. Kortsleht küsis Toomas Trapidolt, mida küll teha, kui tahad metsi hoida, kuid mõnes piirkonnas on juba raske leida paari tihumeetrit laudu puukuuri ehitamiseks. Või kas üldse tasub enam puukuuri ehitada?

"Et puit ei muutuks mõnes kandis defitsiidiks, tasuks omavalitsustel ja külaseltsidel taotleda tagastamata metsamaad valla või konkreetset kanti või küla esindava organisatsiooni valdusse," jagab Toomas metsasõpradele head nõu. Üks näide riigimaa munitsipaliseerimisest on 55 ha suurune Pokumaa. Tõsi küll, Urvaste ja Kanepi vald andsid endale saadud maa hiljem üle Pokumaa Sihtasutusele.

"Hea põhjendusega on ehk võimalik maid praegugi munitsipaliseerida," usub Toomas Trapido. Ja mis võiks olla mõistlikum põhjendus kui kogukonna vajadus?

Toomas Trapido ja Sigrit Mark naftareostuse järel luike loputamas.

Metsast tõuseb tulu ka puid raiumata

Jätkusuutliku metsamajandamise aluseks riigi tasandil on aga tootearendus – mida puidust valmistada, kuidas kasutada teisi metsasaadusi. Juba mõne aasta eest püüdis Toomas ELFi tegevjuhi, aga ka RMK nõukogu liikmena leida toetust metsatoodete arenduskeskuse ideele. Seal hakataks katsetama ennekõike just nende toodete valmistamist (kasemahl, tõrv, okastest ja vaigust saadavad tooted jms), mis võimaldavad metsast saada tulu, ilma et peaks tingimata lageraiet tegema. Ka metsamarjadest ja seentest saaks palju toredaid asju valmistada, selle asemel, et neid ainuüksi toorel kujul Eestis ja Euroopas turustada.

Paraku ei ole praeguseni andmebaasi sellegi kohta, kes kuskil metsatalus oma esivanemate tarkusest tõrva põletab, korve punub või mustikaveini valmistab. Ka itaallastest kasemahla eksportööridest ei ole tükk aega midagi kuulda olnud.

Väike innovatsioon ja suured linnavaarikad

"Kogu riigis on siiani levinud suhtumine, et innovatsioon on IT, *high-tech* ja suured projektid. *Low-tech*-innovatsiooni ei toeta praktiliselt ükski programm ega fond," leiab Toomas.

Õnneks ei ole vähemalt korilus veel kuhugi kadunud. Vastne riigikogulane näeb rõõmuga, et isegi ta kodumetsas Mustamäel armastavad linnainimesed, eriti muulased, vaarikal ja seenel käia. Omalt poolt püüab ta aidata kaasa, et vähesed linnametsad võetaks looduskaitse alla: "Tallinna-suguses linnas on hädasti vaja metsi hoida."

Airi Hallik

Mis on Kortsleht?

Kireva suhtluse käigus kõikvõimalike asutustega tekkis Kortslehel vajadus kontseptsiooni järele. Kuna kirjatükk juba valmis sai, otsustasime selle ka lehes avaldada. Ehk lihtsustab see edaspidist poleemikat ning vastab selgelt ja arusaadavalt inimeste küsimustele, mis asi Kortsleht õigupoolest on ja miks seda tehakse.

Kortslehe eesmärk on edendada rohelist mõtteviisi ning siduda rohelisi nii Erakonnas Eestimaa Rohelised kui ka väljaspool seda.

Selleks soodustatakse erakonnasisest infovahetust, luuakse avalik pind diskussioonideks liikmetele olulistel teemadel ka väljaspool internetti, püütakse tuua infot erakonnavälistelt rohelistelt erakonnaliikmeteni ja teateid erakonna tegemistest erakonnaväliste rohelisteni.

Kortslehe tegijad lähtuvad heast ajakirjandustavast, püüdes tagada Kortslehe erapooletuse, tasakaalustatuse ja objektiivsuse. Selleks teeb toimetus koostööd seda soovivate erakonnaliikmetega, vahendab liikmete ja valitud kogude seisukohti ning püüab kajastada diskussioonides võrdselt mõlema osapoole arvamust. Samuti on Kortsleht valmis abistama erakonna valitud kogusid ja ettevõtmiste organiseerijaid vajaliku info viimisel erakonna liikmeteni.

Ajalehe loomise motiiviks oli asjaolu, et rohelised uudised jõuavad enamiku erakonna liikmeteni järjekindlusetult ja katkendlikult. Siiani puudub regulaarselt töötav suhtluskanal erakonna ametlike organite ning lihtliikmete vahel. Otseseks ajendiks sai tõdemus, et leidub oluline hulk erakonna liikmeid, kes suudavad ja tahavad ühiselt lehte koostada ja toimetada selle eest tasu küsimata.

Esialgu püüab Kortslehe toimetus avaldada ühe numbri kuus. Kortslehte levitatakse põhiliselt internetis. Neile liikmetele, kellel see võimalus puudub, saadetakse leht posti teel. Kõigile, kes teatavad, et ei soovi enam lehte saada, seda rohkem ei saadeta.

15. septembril kell 14 on **Kuressaares Mardi külalistemajas, Vallimma 5a**, mõttetalgud Saare piirkonna moodustamise ja kohaliku tegevuse teemadel. Täpsem info: Dagmar Mattiisen, dagmar@erakond.ee või 50 84 799.

22. septembril kell 14 kogunevad hiidlased **Hiiumaa muuseumi pikka majja** piirkonda moodustama. Täpsem info: Dagmar Mattiisen, dagmar@erakond.ee või 50 84 799.

Sügise saabudes jätkuvad ka **Tallinna** liikmete kogunemised. **13. septembril** kell 18–20 oodatakse kõiki kohvikusse **Seitse C** aadressil **Lauteri 7c**. Kohvik asub heliloojate maja all, sissepääs Maakri tänavalt. Tehakse suviseid kokkuvõtteid ja kavandatakse Tallinna allorganisatsiooni loomist. Praegustel andmetel on järgmine üritus 27. septembril. Täpsem info: tel 56 678 740, Tiiu Arro.

Koos septembri hakuga saabunud vihm segas mitut inimest erakonna perepäevadele minemast. Fotol kujutatud vihm endas siiski kurje kavatsusi ei kandnud.

3. septembril kell 14 toimub Tartu kontoris (Kitsas 3, III korrus) erakonna Lõuna-Eesti ühenduse koosolek.

Päevakorras on:
1. ülevaade tehtust;
2. kokkuvõte liikmete küsitlusest;
3. tegevuskava uueks hooajaks, sh piirkondliku üksuse moodustamine;
4. ühenduse reglemendi täpsustamine.

Kuidas Kortslehte tellida?
Kuidas Kortslehte mitte tellida?

Et kõik huvilised Kortslehe olemasolust teada saaks, püüame edastada lehe võimaluste piires kõigile erakonnaliikmetele. Kelle e-posti aadressi teame, neile saadame Kortslehe sedakaudu. Kellel ei tea, neile läkitame lehe numbri koju.

Kui sa Kortslehte rohkem saada ei taha, anna palun sellest toimetusele teada aadressil
kortsleht@gmail.com,
et me teaks su soovi arvesse võtta.
Kirjuta ka juhul, kui soovid tellida paberlehte.

Kuna iga numbri kulud on erinevad, ei oska me praegu kahjuks tellimishinda paika seada. Kui ses asjas selgust saame, teatame kohe.

Siiani pole Kortslehel muud sissetulekut kui lugejate ja tegijate annetused. Seepärast oleks armas, kui leiaksite võimaluse toetada Kortslehe trükkimist ja levi. Täname ette!
MTÜ Kortsleht konto number
SEB Eesti Ühispangas:
10220074667016
Avaldame aruande annetustest ja kulutustest kord kuus Kortslehe veebilehel.

Kortslehe veebileht elab aadressil
http://kortsleht.googlepages.com
Kortslehe postiaadress on
Mooni 107–47, Tallinn 13424